

Beschut werk in één oogopslag

Snel overzicht voor leden van gemeente- en cliëntenraden

7 september 2026

landelijke cliëntenraad

Meer dan 11.000 mensen in Nederland werken op een beschut werkplek. De mensen om wie het gaat, kunnen werken maar dat is alleen mogelijk op een beschermde en aangepaste werkplek. Denk aan mensen met een verstandelijke beperking, een lichamelijke beperking en/of mensen die te maken hebben met psychische kwetsbaarheid.
Elke gemeente is verantwoordelijk voor het organiseren van beschut werk. Er is afgesproken - dat doet het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid jaarlijks - voor hoeveel werkplekken elke gemeente moet zorgen (taakstelling). Hiervoor krijgt jouw gemeente geld van het Rijk. Niet alle gemeenten houden zich aan die taakstelling: sommige doen meer, sommige doen (veel) minder. Over die laatste groep gemeenten gaat het vooral.
Wáárom ze minder werkplekken regelen dan ze horen te doen, heeft verschillende redenen.

De Landelijke Cliëntenraad (LCR) heeft een overzicht opgesteld zodat je precies kunt zien waar de huidige knelpunten liggen. Er zijn tabellen opgenomen waaruit je kunt opmaken hoe jouw gemeente ervoor staat. Gemeente- en cliëntenraadsleden kunnen met dit overzicht beter aandacht vragen voor de noodzaak van beschut werkplekken en de behoeften van mensen die hiervoor in aanmerking komen.

Wat is beschut werk en hoe is het georganiseerd?

Beschut werk is bedoeld voor mensen die zodanig veel begeleiding en ondersteuning nodig hebben, dat een werkgever die niet zomaar kan bieden. Denk aan een aangepaste werkomgeving, geschikte begeleiding, aangepaste werktijden en taken die zijn afgestemd op de persoon.
Van belang is dat het werk passend is. Volwaardige begeleiding tijdens het werk is echt onmisbaar. En het is van belang aandacht te geven aan persoonlijke ontwikkeling en scholing.
Om beschut werk te kunnen gaan doen, heeft iemand een indicatie nodig. Mensen kunnen zich zelf melden als zij denken in de doelgroep te vallen. Ook de gemeente kan iemand aandragen. UWV voert een keuring uit en adviseert de gemeente. De gemeente stelt hierna de indicatie vast. De gemeente mag alleen in zeer bijzondere gevallen afwijken van het advies van UWV.
Veel gemeenten geven de taak voor het maken van beschut werkplekken aan een SW-bedrijf (Sociaal Werk-bedrijf) of het Ontwikkelbedrijf. Sommige beschut werkers worden extern geplaatst (gedetacheerd). De meesten werken binnen het SW- of Ontwikkelbedrijf. Voor beschut werkers bestaat een aparte Cao.

Verordening

Gemeenten moeten een verordening hebben opgesteld. Hierin staat beschreven hoe de gemeente denkt het aantal beschut werkplekken (de taakstelling) te halen. Ook staat erin wie de uitvoering regelt. Veel gemeenten organiseren dit via een regionaal samenwerkingsverband. Als er in een gemeente meer mensen wonen die een indicatie beschut werk hebben dan er plekken zijn, dan komen zij op (vaak lange) wachtlijsten te staan.

Voor de uitvoering van beschut werk zijn sterke samenwerkingsverbanden met lokale en regionale partners belangrijk. Denk aan de scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs (vso) of aan sociale ondernemingen.

Financiering

Om de beschut werkplekken te regelen is er geld nodig dat van het Rijk komt. Het gemeentefonds zorgt voor het budget voor beschut werk. Het gaat om twee geldstromen: een bedrag voor begeleidingskosten en loonkostensubsidie. Dit laatste is om de arbeidsproductiviteit van medewerkers binnen beschut werk te compenseren. Dat loopt allemaal via het zogenaamde BUIG-budget voor de beschut werkplekken van de taakstelling.
Elke gemeente krijgt geld voor de taakstelling, of ze de werkplekken ook echt hebben gerealiseerd of niet. Dat gaat wel veranderen. Vanaf 2028 worden de middelen alleen nog uitgekeerd als de gemeente de beschut werkplekken ook écht heeft geregeld.

Vragen aan het college

Om het college van Burgemeester en Wethouders (B&W) goed te kunnen bevragen op wat er wordt gedaan aan beschut werk, zijn voor gemeente- en cliëntenraadsleden onderstaande vragen opgesteld. De vragen zijn afgeleid van de meest voorkomende knelpunten in beschut werk:

1. **Wat is de taakstelling voor de gemeente voor realisatie van beschut werkplekken? Hoe staat het met de realisatie van dit aantal werkplekken?**
2. **Welk budget was er voor beschut werk beschikbaar en in hoeverre is dit ook echt aan beschut werk besteed?**
3. **Is er in de gemeente sprake van een wachtlijst voor beschut werk? Hoeveel mensen staan op de wachtlijst en wat zijn hier de oorzaken van? Heeft de gemeente te weinig werkplekken geregeld volgens de taak-stelling of zijn er sowieso meer werkplekken nodig?**
4. **Kan een toelichting worden gegeven op de wijze waarop mensen die beschut werken worden begeleid? Is bekend hoeveel mensen die beschut werken extern gedetacheerd zijn?**
5. **Hoeveel mensen met een advies van UWV hebben geen indicatie van de gemeente gekregen en wat zijn hier de oorzaken van? Nota bene: het aantal afwijzingen door gemeenten lijkt toe te nemen.**
6. **Kan het college een toelichting geven op de samenwerkingsverbanden die met lokale en regionale partners zijn aangegaan als het om beschut werk gaat?**

Beschut werk is meer dan een alleen een formele wettelijke taak. Voor de mensen waar het om gaat is werk belangrijk voor het gevoel van eigen-waarde, het inkomen, het ontwikkelen van de eigen talenten en het sociale netwerk. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft een ‘Verbeteragenda beschut werk’ gepubliceerd.
Daarin staan de speerpunten die het ministerie benoemd voor het versterken van beschut werk. Voor de toekomst is dit net zo belangrijk als de het plan om de financiering te wijzigen. Dit is ook weer afhankelijk van het werk van de gemeente- en cliëntenraadsleden die een rol hebben in het aan- sturen van de colleges van B&W.

De Landelijke Cliëntenraad heeft het bovenstaande (en andere aandachts-punten) uitgebreider beschreven in een handleiding.
Die voegen we hierbij toe.

Taak LCR

Het is taak van de Landelijke Cliëntenraad om gevraagd en ongevraagd te adviseren aan het landelijke bestuur en de uitvoeringsorganisaties in de sociale zekerheid. De LCR maakt gebruik van signalering om knelpunten op te halen en in beeld te brengen. De methodiek van signalering berust vooral op een kwalitatieve analyse op grond van uitgebreide gesprekken die met uitvoerders, vrijwilligers én met de cliënten zelf worden gevoerd. De uitkomst is een nauwkeurige schets van de problematiek op een deelterrein van de sociale zekerheid.

Colofon

Voor vragen, kan contact worden opgenomen via:
info@landelijkeclientenraad.nl

Voor informatie kijk op:
www.landelijkeclientenraad.nl

Vormgeving: lawine.design

November 2026

landelijke
cliëntenraad